

ZMIANA KLIMATU W KAMPANII SPOŁECZNEJ

scenariusz działań edukacyjnych

Autorka: Żaneta Milc

Grupa docelowa: młodzież 12–17 lat

Wielkość grupy: 8–20 osób

Czas: przygotowanie materiałów 30 min, czas warsztatu 120 min (+/- zależnie od liczności i zaangażowania grupy)

Założenie: pobudzanie refleksji nad zmianami klimatycznymi oraz ich konsekwencjami, a także wspólne tworzenie proklimatycznych treści w formie kampanii społecznej.



Cele:

- rozwijanie wiedzy o różnicach między pogodą a klimatem oraz czynnikach wpływających na kryzys klimatyczny;
- kształtowanie postawy sprawczości i przekonania, że zmiana zaczyna się od nas, a może rozprzestrzeniać się na szersze środowisko;
- rozwijanie kreatywności poprzez tworzenie narracji i kampanii społecznej o zmianach klimatu;
- wzmacnianie współpracy grupowej i krytycznego myślenia

ZMIANA KLIMATU W KAMPANII SPOŁECZNEJ

scenariusz działań edukacyjnych

Autorka: Żaneta Milc

Grupa docelowa: młodzież 12–17 lat

Wielkość grupy: 8–20 osób

Czas: przygotowanie materiałów 30 min, czas warsztatu 120 min (+/- zależnie od liczności i zaangażowania grupy)

Założenie: pobudzanie refleksji nad zmianami klimatycznymi oraz ich konsekwencjami, a także wspólne tworzenie proklimatycznych treści w formie kampanii społecznej.



Materiały:

- flipchart lub tablica, markery;
- story cubes lub fiszki z hasłami: przyroda, człowiek, klimat;
- gazety np. National Geographic, Cogito, magazyny kobiece, naukowe itp.;
- nożyczki, klej, kartki A4;
- długopisy/mazaki w różnych kolorach;
- eko-torba lub pudełko do losowania haseł;
- stoły ustawione w kręgu albo krzesła w półokręgu (wtedy potrzebne podkładki do pisania).

Metoda:

- kontrakt grupowy
- dyskusja kierowana
- burza mózgów
- storytelling
- praca metodą kolażu
- wybór demokratyczny

PRZYGOTOWANIE ZAJĘĆ

KROK 1

Przygotuj się merytorycznie – upewnij się, że potrafisz wyjaśnić różnicę między pogodą a klimatem i wskazać czynniki wpływające na zmiany klimatyczne. Możesz mieć przy sobie plansze lub fiszki z tymi informacjami, aby móc się nimi posłużyć podczas warsztatu.

Przygotuj story cubes/fiszki oraz materiały prasowe do wycinania haseł.

KROK 2

Przygotuj przestrzeń – ustaw stoły/krzesła w kręgu lub półokręgu, zadbaj o komfort pracy w grupie i dostęp do materiałów plastycznych.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

KROK 1 (20 min)

Przywitanie i kontrakt.

Przedstaw się młodzieży w roli „posłańca planety Ziemi”. Następnie wyjaśnij cel spotkania – stworzenie kampanii społecznej o zmianie klimatu spowodowanej działalnością człowieka.

Sporządź kontrakt grupowy. Poproś młodzież, aby podała swoje propozycje zasad, np. szacunek, aktywność, słuchanie się nawzajem. Moderuj powstawanie kontraktu i zapisz go na flipcharcie. W razie potrzeby odwołuj się do zapisanych zasad podczas spotkania.

Zadaj pytania otwierające:

- Czym różni się klimat od pogody?
- Jakie działania człowieka wpływają na ocieplenie klimatu?



KLUCZ

Zadbaj o to, aby podczas dyskusji wybrzmiały informacje zawarte w kluczu.

Klimat to uśredniony, długoterminowy stan pogody dla danego regionu, który kształtuje się przez długi okres. **Pogoda** to aktualny, chwilowy stan atmosfery, który może się szybko zmieniać. Dobrą metaforą jest szafa z ubraniami. Klimat to wszystkie rzeczy, które mamy w szafie, a pogoda to te ubrania, które mamy dziś na sobie.

Emisja gazów cieplarnianych to proces uwalniania do atmosfery gazów, takich jak dwutlenek węgla (CO₂), metan (CH₄) i podtlenek azotu (N₂O), które zatrzymują ciepło i prowadzą do wzrostu temperatury Ziemi. Główne źródła tych emisji to spalanie paliw kopalnych (ropa, węgiel, gaz ziemny) w energetyce, transporcie, budownictwie i przemyśle, a także rolnictwo i zmiana użytkowania terenów (wycinka drzew).

KROK 2 (15 min)

Wyczucie tematu/atmosfery.

Zapytaj młodzież:

- Czy ktoś nie jest przekonany, że zmiana klimatu spowodowana działalnością człowieka to fakt naukowy i podważa jej konsekwencje?
- Czy ktoś uznaje, że zmiana klimatu wywołana działalnością człowieka to fakt naukowy, ale nie wierzy, że można jeszcze jej przeciwdziałać?

Podkreśl, że zmiana zaczyna się od **JA**, a następnie może rozprzestrzeniać się na rodzinę, szkołę, lokalną społeczność aż do szczybla krajowego.

KROK 3 (10 min)

Burza mózgów.

Rozpocznij burzę mózgów, której tematem jest zmiana klimatu. Zadaniem osób uczestniczących jest głośne podawanie hasłowych skojarzeń. Zapisuj wszystkie na flipcharcie/tablicy. Te kontrowersyjne zostaw do omówienia na koniec burzowania. Następnie poproś grupę, aby wybrała te najbardziej trafne jako bazę do dalszych działań. Kieruj pracą grupy odsiewając te, które nie łączą się bezpośrednio z wpływem człowieka na klimat, jak np. segregowanie odpadów czy zanieczyszczenie plastikiem.

KROK 4 (20 min)

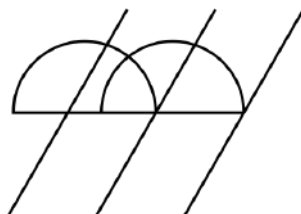
Tworzenie historii.

Zaproś osoby uczestniczące do ćwiczenia kreatywnego, czyli snucia opowieści o zmianie klimatu. Służy ono pobudzeniu wyobraźni, oswojeniu się z tematem oraz pokazuje, jak działa praca w grupie, gdy razem trzeba coś stworzyć i na koniec spiąć tak, aby miało sens.

Rozpocznij rundę od rozpoczęcia opowieści. Następnie każdy po kolei dodaje fragment historii, inspirować się rzutem kostką story cubes lub fiszkami.

Opowieść może być dowolnym gatunkiem – thrillerem, komedią, love story.

Warunkiem jest wątek klimatyczny.



KROK 5 (50-60 min)

Tworzenie kolażu do kampanii społecznej.

Etapy pracy:

1. **Wycinanie** (10-15min) – każda osoba uczestnicząca wyszukuje i wycina z gazet 10 słów lub krótkich haseł. Możesz przygotować kilka słów lub haseł, na wypadek gdyby grupa wycięła za mało.
2. **Losowanie** – wszyscy, w tym osoba prowadząca, wrzucają swoje hasła do torby. Następnie mieszamy i każdy losuje kilka karteczek.
3. **Kolaż słowny** (15 min) – na kartkach A4 uczestnicy układają z haseł własne slogany i przyklejają je.
4. **Ocena** (15 min) – praca w kręgu, hasła krążą od osoby do osoby po kolei. Uczestnicy dają znaczek “+” obok najbardziej chwytliwych.
5. **Wybór** (10-15min) – prowadzący zapisuje najlepsze propozycje na tablicy. Grupa demokratycznie wybiera jedno lub kilka haseł kampanii.

Opcjonalnie: młodzież może wydrukować hasła i powiesić w szkole/bibliotece za zgodą dyrekcji.

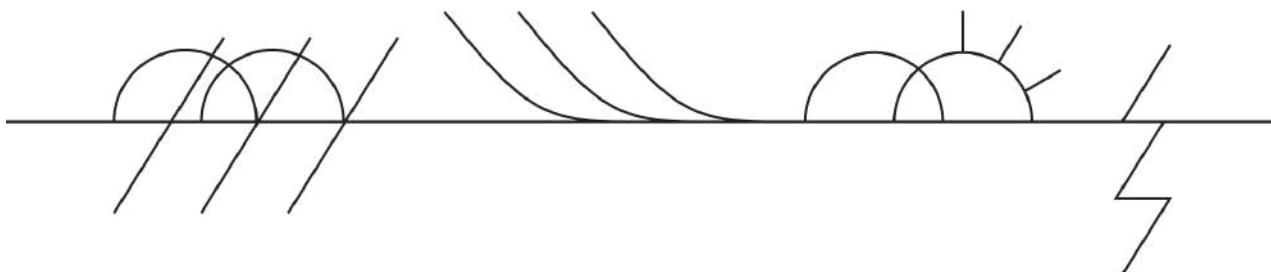
WAŻNE

Rolą prowadzącego jest dopilnować, aby hasła były proklimatyczne i pozbawione mowy nienawiści.

KROK 6 (10 min)

Podsumowanie.

Zwróć się do grupy jako autorów kampanii społecznej, dziękując za kreatywną pracę. Poproś o krótkie zdania podsumowujące: co im się podobało, co było trudne, co by zmienili. Podkreśl, że nawet jeśli zmienią myślenie jednej osoby na temat wpływu człowieka na ocieplenie klimatu, to już jest sukces.



ŹRÓDŁA:

- Najczęściej zadawane pytania o zmianę klimatu – Q&A: <https://www.bibliotekidlaklimatu.pl/qa/>
- Broszura „Klimat w kryzysie Fakty i działania, które mają znaczenie”: http://www.bibliotekidlaklimatu.pl/wp-content/uploads/2025/06/BROSZURKA_Kilmat_w_kryzysie.pdf
- Związek między zmianą klimatu a chorobami zakaźnymi: <https://klimatycznabazawiedzy.org/raport/zwiazek-miedzy-zmiana-klimatu-a-chorobami-zakaznymi/>
- Wpływ zmiany klimatu na zdrowie: <https://naukaoklimacie.pl/aktualnosci/wplyw-zmiany-klimatu-na-zdrowie-komunikat-komitetu-ds-kryzysu-klimatycznego-pan>
- Skutki zmiany klimatu: <https://naukaoklimacie.pl/aktualnosci/zmiana-klimatu-i-jej-nastepstwa-481>

